

SLOVENSKI NAROD.

Inhaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 8 gld., 30 kr. za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuj dežele toliko ved, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljavate naročnine, se ne ozira. Za oznanila plačuje se od starostne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravljanje blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Deželni zbor kranjski.

(V. seja dne 28 januvarja)

Deželni glavar Detela je otvoril sejo in konštatoval nje sklepčnost. Po prečitanju in obremenju zapisnika zadnje seje so se došle predloge in peticije odkazale pristojnim odsekom.

Posl. dr. Žitnik je nujno predlagal, naj se izvoli odsek 9 členov, kateri naj sestavi udanostno adreso cesarju povodom petdesetletnice njegovega vladanja.

Za nujnost predloga so govorili poslanici dr. Žitnik, baron Schwiegel in dr. Tavčar, potem pa je dr. Žitnik v daljšem, patrijotičnega duha napoljenem govoru očrtal delovanje cesarjevo tekom petdesetih let njegovega vladanja, povdaraže zlasti, da je cesar Franc Jožef poleg Marije Terezije in Jožeta II. najpopularnejši vladar iz habsburške rodovine, in da imamo posebno Slovenci preobito vzrokov, biti cesarju hvaležni. Dasi je prostora za vse narode v Avstriji, je narodnostni preprič zopet vzplamtel. Dogodbe v parlamentu so znane. Govornik je na kratko pojasnil borbe v parlamentu in rekel, da tisti, ki solze pretaka radi dogodb, naj jih pretaka nad obstrukcijo. Prepričan sem, da je samega cesarja užalostilo, kar se je zgodilo. Mislimo, da se omogoči zopet parlamentarno delovanje, in da se pogodba z Ogersko sklene ustavnim potom. Sprava mej narodi je potrebna, a je le mogoča na podlagi jednakopravnosti in relativne svobode, a podlaga in pogoj obstanka Avstrijce je ljubezen na redov do cesarja, katerega naj Bog še dolgo časa hrani. (Živahno odobravanje in pleskanje.)

Poslanec dr. Barbo je poročal o razdržitvi selske občine Brusnice v dve samostojni občini oziroma glede izločitvi katastrskih občin Gornja Orešovica in Polhovica iz selske občine Brusnice ter ustanovitvi teh katasterskih občin kot samostojna selska občina Orešovica in predlagal, naj se predloženi zakonski načrt odobri. — Sprejeto.

Posl. baron Schwiegel je poročal o računskem sklepku muzejskega zaklada za l. 1896. in o proračunu za l. 1898. Računski sklep izkazuje, da se je proračun za l. 1896. nekoliko prekoračil. Proračun izkazuje 6750 gld. potrebščine in isto toliko dohodkov. Govornik je obširno razpravljjal o reor-

ganizaciji dež. muzeja in ker je vlada za letos postavila samo 3000 gold. podpore v proračun, ne 4000 gld., je predlagal, naj bi deželni zbor prosil, da vlada za prihodnje leto postavi 4000 gld. podpore v proračun, in da jo potem zviša na letnih 5000 gld.

Zbornica je odobrila računski sklep in proračun.

Posl. Višnikar je poročal o proračunu pokojninskega zaklada za l. 1898. Proračun izkazuje potrebščine 34.357 gld., pokritje znaša 10.697 gld., torej je primankljaja 23.660 gld., kateri je pokriti iz deželnega zaklada. Poročevalci je predlagal, naj se proračun odobri. Dalje je predlagal, naj se umirovljenu učitelju Karlu Krištofu zv. Ša normalna pokojnina od 355 gld. na 400 gld., naj se trem otrokom vdove Terezije Vrančič zviša vzgojnina skupaj na 87 gld.; naj se prošnja vdove Kristine Kermavnar za zvišanje pokojnine odkloni; naj se učiteljski siroti Albini Praprotnik podaljša vzgojnina 120 gld. do konca septembra 1898.; naj se sinu Karoline Kočevarjeve podaljša vzgojnina 30 gld. za tri leta; naj se Mariji Furlan podaljša miločina 100 gold za tri leta; naj se Franciški Kalin in njenim otrokom podaljša miločina 150 gld. za tri leta; naj se Mariji Sadar dovoli miločina 60 gld. za leto 1898.; naj se Ani Jug podaljša miločina 50 gld. za tri leta; naj se Ani Novak za njenega sina dovoli miločina 36 gld. do leta 1909.; naj se Jož. Eisenzopf dovoli miločina letnih 48 gld.

Zbornica je vzprejela vse predloge in odobrila proračun.

Posl. dr. Žitnik je poročal o podporah za šolske zgradbe in je predlagal, naj se iz deželnega zaklada za leto 1898. podeli podpore za sledeče šolske zgradbe: Erzelj 400 gld., Budanje 300 gld., Trava 800 gld., Kočevska Raka 500 gld., Stari Breg 200 gld., Oslnica 400 gld., Fara 400 gld., Loški Potok 500 gld., Raka 500 gld., Primskovo 500 gld., Iška vas 500 gld., Orehek 400 gld., Vodice 400 gld., Suhor 200 gld., skupaj 6000 gld.

Dalje je predlagal, naj se prošnja občine Črni vrh odkloni. — Sprejeto.

Posl. Hribar je poročal o logaškem vodovodu. Pojasnil je obširno in temeljito vso zadevo in predlagal: „Občina ma Gorenji in Dolenji Logatec

dovoli se poleg že v XIII. seji dne 13. februarja 1895. l. objavljeni podpore 10.500 gld. za razširjeni načrt vodovoda še nadaljni prispevek 4500 gld., torej skupno 15.000 gld., ki se izplača občinama v 1898. l. 10.000 gld. in v 1899. l. 5000 gld., ako bo visoko c. kr. kmetijsko ministerstvo prispevalo za ta vodovod s 50% cele potrebščine.“ — Sprejeto.

Posl. Majaron je poročal o nakladi na najemščino od stanovališč v Novem mestu in je predlagal: „V mestni občini Novo mesto se za leto 1899. do vstetega leta 1908. dovoljuje pobiranje 4% naklade na najemščino od stanovališč na ta način, da se ta naklada ne pobira od letnih najemščin pod 24 gld. in od najemščin za stanovališča c. in kr., oziroma c. kr. vojaških oblašč in c. in kr., oziroma c. kr. častnikov, dočim je od vseh drugih najemščin za stanovališča plačevati na leto po 4 krajcarje od vsacega najemninskega gol dinara.“

Posl. Višnikar je poročal o prošnji krajskega šolskega sveta v Belicerki za uvrstitev ondotne učiteljske službe v višji plačilni razred in je predlagal, naj se za sedaj odkloni. — Sprejeto.

Posl. Murnik je poročal o prošnji Franca Jereba, učenca na c. kr. vinarski in sadjarski učilnici v Klosterneuburgu za podporo in je predlagal, naj se odstopi dež. odboru v rešitev. — Sprejeto.

Posl. Lenardič je poročal o preložitvi okrajne ceste Sv. Peter-Trnovo mej Globovnikom in Knežakom in je predlagal: „V cestnem okraju Ilirska Bistrica je nekdanja leta 1897. eksamerirano in po oznanilu c. kr. deželne vlade za Kranjsko od 15. januvarja 1869, št. 230, dež. zak. št. 9, mej konkurenčne ceste uvrščeno cesarsko cesto St. Peter-Trnovo v prog, ki se začenja pri hiši št. 109 v Knežaku do parcele 1150 katastarske občine Topolec na Globovniku preložiti po načrtu, katerega je dal napraviti okrajni cestni odbor za skladovni okraj Ilirska Bistrica.“ Zajedno je predlagal, naj se dovoli za zgradbo te ceste izredna podpora 8000 gld., katera se izplača v letnih obrokih, po tem kakor bude delo napredovalo. — Sprejeto.

Posl. Globičnik je poročal o prošnji občin Ajdovca in Dvor za zgradbo nove okrajne ceste od deželne ceste pri Dvoru skozi Mačkovec-Podlipu do okrajne ceste v Vrbovcu in predlagal, naj se od-

LISTEK.

Sv. Anton

(Spisal Josip Trdina)

V predpustu je bilo in Mila je štela takrat 25 let. Bila je čednega, podolgastega obraza, z živimi, temnimi očmi ter srednje, malo prebuje po stave. Ljudje so tudi rekali, da je bogata, a vendar ni mogla dobiti — moža.

„Muhe se na med lovijo,
A može se na petice.“

A niti petice, niti dražesten, sedaj že malo jesenski obrazek ni privabil doslej Travnarjevi gospodinji snubača. Da ima moški svet tako malo okusa za „lepo“, da se niti malo ne briga za „dobro in koristno“, to je Milo strašno togotilo. Skoro bi bila že obupala nad vsem svetom ter vstopila v samostan, a zadnji trenotek jej je prešnila rešilna misel glavo. Če ta ne pomaga, potem — adijo svet!

Urno se je opravila in stopala kmalu po mestnem tlaku. Ustavila se je na glavnem trgu pred veliko, lepo prodajalno, v katere obširni iz-

ložbi so bili okoli dveh treh slik razstavljeni kar najraznovrstnejši kipi od najfinjejšega porcelana, sadra, mramorja in drugih tvarin. Poleg Apolonov, Vener, Faustov in Marjetic so ponizno stale tudi Matere božje, angelji in svetniki različne vrste, imenitnosti in velikosti. Tam prav v kotu je stala mala, a zelo fino izdelana sohica: tonzuriran mož z nebeskim detetom v naročji. Nad glavama se jima je krožil sij.

Mila se je razveselila.

„Ta le je pravi! Jedino ta mi pomore, ta je moje zadnje, a trdno upanje!“

Stopila je v prodajalico ter zahtevala nekam v zadregi soho sv. Antona, kakoršna stoji v izložbi. Dobila jo je za drag denar.

Domov prisledi je postavila sohico na malo, v kotu stoječo mizico ter prižgal pred njo oljnato svetillico. Zaupno je uprla v svetnika oči ter vzdihnila:

„Preljubi sv. Anton Padovanski! Možila bi se rada. Ti mi moraš pri Bogu izprositi ženina, saj je vendar On sam dejal, da človeku ni dobro samemu biti, in kar Bog reče, je prav in dobro; prekrbi mi torej naglo, naglo moj drugi „jaz“, pre-

skrbi mi — moža! Le to te prosim: dobi mi mladega, četudi ne bo lep!“

In odslej je prebila v kotu pred sohico vsaki dan po več ur. Molila je, prosila, zdihovala. Bila je uverjena, da jo dobri sv. Anton usliši. A mineval je dan za dnem, mesec za mesecem, minulo je jedno, minuli sta dve, minula so tri leta, Mila pa je bila že vedno samica. Zadovoljna bi bila že s starim vdovcem, da bi bil le zdrav. Izgubljala je čim dalje bolj zaupanje do sv. Antona; molila ni več tako goreče, kječti slutila je, da je njena molitev zaman. Minulo je čestokrat po več dni, a Mila se ni približala svetniku. Z nekim zaničevanjem in celo s sovraštvom je zrla nanj; a včasih zopet se je skezano zjokala pred njim ter ga prosila odpuščanja. Vendar zaupanje je ginevalo, zamrlo je slednjič popolnoma. Mila je začela sv. Antona mrzeti, sovražiti.

Nekoga dne pa je prikipelo to sovraščvo do vrhuncu. Mila je bila videla poroko lepe, jedva 17letne deklice in to jo je kar razbesnilo; planila je na ubogo sohico ter jo zagnala razjarjena iz II nadstropja dolni na cesto. Tresknilo je, nekdo je zastopal, in pred hišo je ležalo več belih sadrovih

stopi deželnemu odboru v nadaljnje pretresovanje in svoječasno poročanje — Sprejeto.

Posl. Lenarčič je poročal o prošnji županstva v Preserji za urstitev občinske ceste Preser-Gorenja-Brezovica-Rakitna mej okrajne ceste in je predlagal, naj se odstopi dež. odboru.

Posl. Božič je poročal o prošnji občin Polom, Stari Log, Ambrus in drugih za zgradbo okrajne ceste iz Kleč skozi Polom v Šeč in je predlagal, naj se odstopi deželnemu odboru, da stvar preide in v prihodnjem zasedanju o njej poroča. — Sprejeto.

Posl. Božič je poročal o prošnji 24 gospodarjev za izločitev katastralne občine Sanabor iz občine Vrhopelje ter združitev z občino Col in je predlagal, naj se odstopi deželnemu odboru, da stvar preide in o njej v prihodnjem zasedanju poroča. — Sprejeto.

(Konec prih.)

V Ljubljani, 28. januvarja.

Adresni načrt gališkega deželnega zbora.

Krakovski "Czas" piše: Koncem maja minolega leta so sklenile stranke večine deželnega zbora programno adreso. Ta in adresni načrt gališkega deželnega zbora se zlagata kakor dva dobra stila s harmoničnim ritmom in stikom. Peročevalec je bil sicer isti na obeh straneh: grof Adalbert Dzieduszycski. Apel dunajskih avtonomistov je izval odgovor celega deželnega zbora v Lvovu. To skladanje in mero, s'oznost v sklepanju, ozka konstitucionalna zveza mej večno parlamenta in deželnim zakonodajnim zborom, vse to tveri dokaz, da bi ideje ravnopravnosti in avtonomije, ako bi zmagale, zagotovile Avstriji pravilno delovanje legislativnega in administrativnega stroja ter bi se utrdilo mirno razvijanje avstrijskih nalog. Povdarjanje tega ni bilo nikdar tako umestno, kakor dandanes, ko so dovedle centralistično-liberalne stranke parlament do bankerota ter prerezale ustavnemu življenu žile. — Rusiški deželni poslanci z adresnim načrtom niso zadovoljni, in dr. Okunievske je izjavil, da ne bodo nikdar glasovali za gališko avtonomijo, ker se boje, da se jim bo poslej godilo še slabše; posl. Barwinski pa je zahteval pred vsem zavarovanje narodnih in kulturnih maloruskih interesov. Kakor znano teže Malorusi za tem, da se Galicija razdeli na dva dela: v poljski in maloruski.

Macedonsko vprašanje smatrajo "Novosti" zato, kako aktualno in trdjo, da se bliža konflikt. Pišejo namreč: To vprašanje je zopet, a v najmanj večni obliki na dnevnem redu. Pred vsem treba pripomniti, da v Macedoniji ne žive samo Srbi in Bulgari; tudi Grki in Rumuni imajo pravico na jelen del te pokrajine. Že lani smo predlagali tem štirim državam, naj se sestavi, da se izognejo konfliktu, sed še, ki bi sestojalo iz učenjakov in politikov in bi določilo meje upravlja omenjenih narodov. Dandanes poudarja vsak narod le svoja prava ter noče slišati o sosedih, zato pa se nam zdi macedonski konflikt skoraj neizogiben. Velevlasti bodo imele še hude skrbi radi tega vprašanja, in možno je, da dozori celo do evropske vojne! — Srbski ministerski predsednik Gjorgjević se je izrazil, da je srbska propaganda v Macedoniji samo kulturna in mireljuba. Srbija gotovo ne bo prva, ki bo si bla, naj se Macedonija razdeli. "Mi ne želimo, je dejal Gjorgjević,igrati velevlasti ali izvzeti razbur-

koscev razbite sohe sv. Antona. Na cesti pa je stal debelušen gospod srednje starosti, kateri si je z robcem brisal ranjeno roko, iz katere je curela na teatrar rdeča kri. Začuden je pogledoval zdaj na tla, zdaj gori na obledelo Milo, katera je nekaj časa strmela na nepričakovani prizor, a se potem strahoma pomaknila nazaj v sobo.

"Moj Bog, kaj sem storila! Ranjen je... Uh, ta Anton, v koliko zadrgo me je spravil! Kdo je ta gospod in kaj poreče?! Morda bode celo meniti, da sem namenoma treščla soho vanj. Naznani me še policiji!"

Nekdo je potrkal.

Vrata so se odprla, in vstopil je tuji gospod s kosci razbitega sv. Antona v roki.

Mila je pobledela, a takoj na to jej je zopet vsa kri šinila v obraz. Vsa je trepetala.

"Odpustite, gospod..."

"Blagovolite oprostiti, gospica, da se drznam sem gori! Donesel sem vam — žal, le kosce vaše sohce, katera vam je bila morda mila. Pred vsem pa dovolite, da se vam predstavim, davkar Dolinar."

"Jako draga mi je; izvolite sesti, gospod

jenje v Evropi, toda odločeni smo, da ne trpimo, da bi diplomatične za zeleno mizo sklepali glede srbskih razmer, ne da bi postušali srbski reklamaciji.

Rusija in Anglija tekmujeta sedaj, kdo bo Kitajski posodil denar. Ruski poslanik je sporočil kitajski vladni, da mora Kitajska angleško ponudbo vsekakor odkloniti, kajti Rusija ji da posojilo pod taistimi pogoji. Francoski poslanik Rusijo krepko podpira. To tekmovanje se zdi celo smešno, a ima tako resno ozadje. Vlast, ki da Kitajski posojilo, dobri za dolgo dobo odločilni upliv v Pekingu in v Vzhodni Aziji sploh. Skoraj vse londonsko časopisje je izredno bojevito in splošno se trdi, da se bliža opasna kriza radi vzhodno-azijskih razmer. "Standard" piše: Rusija in Velika Britanska sta dospeli do točke, kjer mora jedna ali druga odnehati. Velika Britanska po se ne sme nikakor udati. Sedaj se odloči kdo je močnejši. Peterburg nam je vrgel rokavico, ako se umaknemo, potrdimo, da ima Rusija pravico Kitajsko trajno kontrolirati. V istem smislu se izražajo vsi ostali časopisi

Položaj v Perziji je po sporočilih ruskih časopisov grozilen. V Teheranu so našli zarotniško zvezo, katere name je bil ubiti šaha Musaffer-Edina ter postaviti njega najmlajšega brata na prestol. Razkrivitev zarote pa je tudi pokazala, da je v Perziji mnogo revolucijskih odborov, ki so z vladom nez dovoljni in bujšajo narod. Te razmere so porabili Angleži tako, da so zasedli v perzijskem zalivu ležišče mesta Keren-Kader. Ruski listi pozivljajo vladu, naj tudi Rusija zasede kak kraj v kompenzacijo angleškega upliva. K-kor se vidi, sta si Anglija in Rusija prav povsod napoti, in končni konflikt je mej tema gigantoma neizogaben.

Dopisi.

Z Dunaju, 25. januvarja. (Slovanski kostumi venček.) Kdor pazno zasleduje pojave slovanskega življa na Dunaju, prizna i mora, da se je "Slovansko pevsko društvo" pridobilo nevenljive zasluge za ojačanje slovanskega deje v prestolnici avstrijski. S pridobitvijo umetniško dovršnih koncertov v velikem obsegu pripomoglo je "Slovansko pevsko društvo", zlasti pod vodstvom našega Hubuda, da je pesem slovenska prodrla i v nemškem mestu, da se divijo njeni krasoti tudi nasprotniki naši. A ne samo slovenska pesem se mučljivo goji v društvu, "Slovansko pevsko društvo" je v resnici dan-s središče dunajske slovenske élite, saj so v njem zastopane vse slovanske narodnosti. Dokaz temu, da zbir "Slovansko pevsko društvo" res vse slovenske narode okoli sebe, da reprezentuje dunajsko Slovanstvo, je prireditev "Slovanskega kostumnega venčka", kateri se bode vršili dne 6. f-bruvarja t. I. v dvorah dunajske "Gartenbauges II chaft". Zastopana bodo pri tem v-niku vsa slovenska plemena v narodnih nošah, plesali se bodo vši slovenski narodni plesi mej katerimi naj zlasti omenjamo slikovite moravske narodne plesi, pri katerih se pojo i moravsko češke narodne popavke. Že pred dvemi leti priredilo je "Slovansko pevsko društvo" sličen kostumen venček, ki je v istini krasno uspel. Lani je ta prireditev iz neznanih vzrokov žalihog izostala letos pa se je ideja slovenskega kostumnega venčka zopet sprožila, ter takoj obudila splošno zanimanje v dunajskih slovenskih krogih. Po pripravah sodeč, bodo kostumni venček "Slovansko pevsko društva" tudi letos sijajno uspel, in mi te želimo, da bode pri tej slavnosti zastopana tudi slovenska narodna noša v dostojnem številu.

davkar! Prav zelo žal mi je, da sem vas po svoji neprevidnosti ranila."

"Ah, malenkost, katera ni vredna besede."

Kmalu se je Mila osvobodila strahu in zmedenosti ter postala prav ljubezniva z gostom, katerega je tako čuden slučaj dovel v hišo.

Tako se je začel Milin roman, ki pa se je rezvil prav šablonsko. Davkar Dolinar je bil v dovec s tremi otroci. Rabil je ženo, saj je bil še zdrav in krepak, rabil kuharico, ker je rad dobro jedel, in mater za svojo deco. In tako se je zgodilo, da se je nekega dne začelo, da je Mila že Dolinarjeva nevesta, in poroka se je tekom predpusta tudi res vršila.

Sv. Anton je torej Milki res pomagal do moža ter si tako v zadnjem hipu še rešl starci svoj renomé.

In samo zategadel sem napisal to-le povestico. Slovenska dekleta — zlasti one, ki so žal že Miline starosti! — pa prosim, da store svojo dolžnost, ker le tako je mogoče, da bomo čitali v "Slovenskem Narodu" na četrti strani prav mnogo poročnih inseratov. V to pomoži letošnji predpust prav obilokrat sv. Anton!

Iz Černomelja, 25. januvarja. Dan 16. t. m. vihrala je slovenska trobojnica raz hmo, v kateri ima svoje prostore zadruga obrtnikov. Ta dan vršil se je namreč prvi občni zbor novoustanovljenega "Slovansko pevsko društva obrtne zadruge v Černomelju." K občnemu zboru zbralo se je v krašno okičeni sobani občinstvo raznih stanov. Kot član osnoval nega odbora je gosp. R. Schiller v kratkem govoru označil potrebo in namen društva. Na njegov poziv je zbrana skupščina h koncu zaklicala trikratni gromoviti "Slava" presvitemu vladarju. Na to vršila se je že nasušnjena volitev, ter se je določilo, kateri časopisi se naročijo. Ker ima društvo lep namen, omikati in olikati obrtnika in oratarja ter gojiti prijetno zabavo, pristopilo je k društvu že nad 70 členov, kar je za razmere v našem mestu pač častno število. — Že 23. t. m. pa je pričelo društvo "zabavni večer", pri katerem je sodelovalo društveni moški zbor in tukajšnja mestna godba na lok. Dokaj velika sobana, okrašena okusno z zelenjem ter s slikami presvitlega vladarja, Vodnika, Bleiweisa in Slovščaka, prenapolnila se je kmalu ljubiteljev petja. V deli smo poleg mščanov in njih družin tudi odlične gospe in gospode, ki so vedeli ceniti dobro izvajanje pevskih kot godbenih točk. Posebna pozornost se je obračala na novo zvezbani zbor. Čudili smo se, ko smo prvič začuli 20 naših fantov, ki so se v tako kratkem času tako dobro dobrežbali. Zasluga za to gre naš-mu vremenu predsedniku in voditelju petja g. R. Schillerju, ki se ni vstrasil truda, ter se z največjo unemo lotil težavnega dela, pevsko izvezbati naše domače fante. Omeniti moramo tudi godbo ki je pod spretnim vodstvom priljubljenega g. kapelnika Fr. Padéra jako ugodno rešila svojo nalogu. Po končanem vzporedu šli so udeležniki v druge sobe, kjer so se prav domače v prijetno zabavali. Po kratkem odmoru pričel se je živahan ples, ki je trajal počno v noč. Tako smo z veseljem užili prvi zabavni večer. Hvala predsedniku tukajšnje čitalnice, ki je dovolil neke čitalniške stvari porabiti, hvala vsem drugim, ki so pripomogli društvu na noge in mu omogočili, da je prvi zabavni večer ugodno uspel.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 28. januvarja.

— (Poezija in proza.) Včerajšnji "Slovenec" nam ne odgovarja veliko, pač pa po stari gresni svoji navadi vporabi tudi to priliko, da napada osebo, koja, po njegovem mnenju, stoji za našim listom. O ti osebi se trdi, da z veliko predraznjenjem laže in obrekuje, da baš radi tega blati in sumniči voditelja slovenske državnozborske delegacije, ker je ponudil narodni stranki pošteno in lojalno roko v spravo. Konča pa s hincavskim vsklikom: Kako dolgo bodo pošteni elementi v narodni stranki še prenašali tako vedenje — tiste osebe, koje glasilo je "Slovenski Narod"? Kakor vidimo, so miroljubni gospodje pri "Slovencu" jako bojažljivi. Svoje zanesljive priče nam do danes še niso naznali, a vzliz temu neprestano trdje da je oseba, "koje glasilo je naš list", proti dru. Šusteršču spisala znani članek, in sploh vse, kar je naš list o sveti in nedotakljivi Šusterščevi osebi kdaj obelodanil! Tako posopanje je najlažje! Drugim očitajo laž in obrekovanje, sami pa res — lažijo, ter se sklicajo na zanesljive priče, kajih potem imenovati nečemo! Kdo se bo preprial s tekimi osebam! Njihova skrajna perfidnost je zaana, in kdo se je na besedo teh ljudij zanašal, je še vedno pogrel. Spregoroviti hočemo samo o znani frazi, da je dr. Šusteršč narodni stranki lojalno in pošteno spravo ponudil. Tukaj je potreben popravek! Dr. Šusteršč vporablja svojo "lojalno in pošteno" ponudbo za reklamo, ki je pa že zelo prisiljena. Res je ta voditelj slovenske državnozborske delegacije govoril, da hoče vse pozabiti, in res je tudi svoji stranki, ki je številnejša, na srce polagal, da mora ona staviti prve ponudbe. Od tedaj je že precej vode v Savu poteklo, vršilo se je znano mesečarsko predposvetovanje, h kojemu so prišli zastopniki katoliško-narodnega kluba brez vsake informacije, in pri kojem se v imenu tega kluba ni stavila niti najmanjša ponudba, a do danes dežavnozborskemu klubu narodne stranke še ni došla nikaka ponudba o spravi. Oni ponujajo spravo, a ponudbe ne stavijo nikake. Načelnik kluba narodne stranke je pri načelniku nasprotnega kluba že večkrat vprašal, kako to, da se vzliz domačim obljubam dra. Šusteršča ne stavijo nikaki predlogi o spravi — in končno je dobil odlok, da katoliški klub pričakuje, da bode narodni klub najprej stavil svoje ponudbe. Če naj se sprava skuje, ponuditi jo mora — narodna stranka! Mi dobro vemo, iz kakih razlogov klerikalna stranka tako postopa, vemo pa tudi, da je tako postopanje nelojalno in

nepošteno! Pred vsem pa se ne vjema z besedami dr. Šusteršiča, da mora klerikalna stranka najprej staviti svoje ponudbe; ter vzbuja sum, da hoče ta stranka v kalni vodi ribariti. Dr. Ebenhochov se nam je bat, naj so rojeni Nemci ali pa rojeni Slovenci! Zatorej se jih bojimo ter ostajamo skrajno previdni — in naj nas „Slovenec“ še tako napada! Toliko v pojasnilo da klerikalna gospoda ne bode živela v veri, da je s svojim psovanjem v kozji rog ugnala naš list, ali pa osebe, , kojih glasilo je ta list.“

— (Slovensko gledališče.) Schillerjeva drama „Kovarstvo in ljubezen“ spada mej najstarejše igre našega repertoirja in je — to je pričal tudi pičli obisk včerajšnje predstave — tako znana, da nam ni treba o njej govoriti. Uprizorila se je igra poglavito zategadl, da sta dobila gospč. Ogrinčeva in g. Kranjec priliko pokazati, koliko sta po obisku dunajske gledališke šole napredovala. Z zadoščenjem konstatujemo, da sta nas gospč. Ogrinčeva in g. Kranjec prav ugodno presenetila. Spoznali smo v njiju resnična igralska talenta, katera sicer še nimata tiste rutine, ki jo dobri igralec tekom časa, ako ita priliko igrati primerne vloge, katera pa imata lepo igralsko prihodnjost, ako se bodoča s tisto marljivo in unemo kakor doslej učila in vadila. Gospč. Ogrinčeva je igrala svojo veliko ulogo živo in naravno s pristnim čutom, preprosto in resnično in naredila na občinstvo najboljši utis. Gospod Kranjec je s svojo ulogo dokazal, da se mu sme poveriti vsaka večja uloga in da postane časom izborn predstavljalec karakterskih ulog. Občinstvo je tako gospč. Ogrinčovo kakor g. Kranjevo odlikovalo z burnimi izrazi priznanja. Gospč. Ogrinčevi je bil vročen krasen šopek s trakovi, gospodu Kranju velik lovorjev venec s trakovi. Tudi z drugimi predstavljalci smo bili to pot posebno zadovoljni. Gospod Inemann je postavil finega umetniško-karakterizovanega rokoko-gigerla na oder in popolnoma zaslužil, da ga je občinstvo pri vsakem nastopu odlikovalo. Gospa Danilova je izborna igralka in je tudi uloga lady Milford igrala z velikim uspehom. Jako dobra sta bila gospod Danilo kot Ferdinand in g. Verovsek kot predsednik, zadoščal pa je tudi g. Perdan kot Miller. G. Danilo je zopet jedenkrat pokazal, da zna govoriti tudi naravno, brez nepotrebnega patosa, in da zna tudi dobro igrati, kadar hoče. Pohvaliti je tudi gdč. Nigrinovo in Bitencovo. Končno si štejemo v dolžnost, priporočati intendance, naj da gdč. Ogrinčevi in gosp. Kranju večkrat priliko, nastopiti v večjih ulogah.

— (Pisateljskega društva) občni zbor se vrši noč ob 8. uri v go tilniških prostorih „Narodnega doma“. Ker je na dnevnem redu poleg volitve odbora tudi prodaja društvene hiše, je željeti, da se udeleže občnega zборa vsaj vsi ljubljanski členi.

— (Desetletnica.) Iz Kočevja se nam piše: Minole dni obhajal je okrajni glavar g. dr. Ludovik Thomann pl. Montalmar desetletnico, odkar je prezel vodstvo politične uprave v Kočevju. Tem povodom čestitali mu niso samo vsi občinski zastopi tukajnega političnega okraja, temveč tudi premnogi veljavni zasebnički ne glede na narodnost, in sicer večinoma osebno, drugi pismenim in telegrafičnim potem.

— (Tamburaši v Borovnici) priredil dne 2. srečana 1898 v restavraciji pod kolodvorom v nabavo tamb. godal veselico z naslednjim vsporedom: 1. Govor, govor g. jur. A. Majaron. — 2. a) Na-prej, b) Venec hrv. nar. pesmij, igrajo tamburaši. — 3. Na planine! Pojo pevci. — 4. „Ponesrečena glavna skušnja“, igra. — 5. a) Danici, b) Pozdrav Borovnici. Igrajo tamburaši. — 6. — ? — soloprizor g. teh. J. Mazija. — 7. Pogled v nedolžno oko. Pojo pevci. — 8. Brač solo s spremljevanjem na glasovirju. Igrata g. teh. Verbič in g. jur. J. Oblak. — 9. „Pihalnik“, šaljiv prizor. — 10 b) Venec vojaških nar. pesmij b) Srečen imendan. Igrajo tamburaši. — 11. Ples. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnina za osebo 40 kr., za rodbino 60 kr. — Preplačila se hvaležno sprejemajo. K mnogobrojni udeležbi vabijo tamburaši.

— (Najdeno truplo.) Poročajo nam: Blizu vasi Bricevo so našli truplo 38letnega Antona Vlašića iz Soče v okraju Jaska na Hrvatskem. Mrtvec je ležal na travniku in je bil menda ubit.

— (Požar) Iz Železnikov pri Šk. Loki se nam piše: Danes zjutraj ob 1/4. uri unelo se je v hišici vodne žage g. Janeza Demšarja mej pilenjem in uravnjanjem noža, tako da jedinem delavcu ni bilo mogoče udušiti nastalega ognja, dasiravno je delal z vsem naporom in se je pri tem teško poškodoval in opokel. Ogenj opazil se je od mnogih strani takoj, a vendar ni bilo mogoče ustaviti ognja; takoj je bila v ognji tikajoča se žaga

g. Jan. Globočnika. Nesreča je hotela, da sta odrekli dočelo obe brizgalnici, ker so vsled huda mraza oledeneli ventilji; vendar je dal Bog da se je silnemu napu u pridnih delavcev posretilo obnoviti hišo Palmedo, ki se dotika prve žage, in da vsled mirnega vremena ni siliš ogenj na nobeno stran. Posebna hvala gre vsem nemnogoštevilnim gasilcem, jednak tudi sošedom Selčanom, ki so bili prav zgodaj na pogorišču, a žal, da iz istega vzroka niso m goli prpeljati svoje brizgalnice, kjer se naše rabiti niso mogle. Poškodovanca sta bila oba zavarovana, vendar le komaj za polovico vrednosti, kajti škoda na stavb h orodju in blagu znaša 4000 gold. Požarna bramba bila bi skrajno potrebna, vendar danes ne bi moga ničesar storiti, če tudi se je morda danes veliko slišati.

— (Pretep na plesišču.) Piše se nam: V Trenovni gostilni na Savi pri Jesenicah je 16. t. m. plesalo več delavcev z ondotnimi delavkami. Delavec S. Pogačar in Iv. Pucelj sta se mej plesom nehotič zadela ob tovarša Fr. Berčiča, ki se je začel vsled tega prepirati. Nakrat je priletela od nekod prazna kupica ter zadela Berčiča v obraz tako nesrečno, da ga je nevarao ranila na čelu, na nosu in licu. Ranjena so odpeljali v fužinsko bolnico. Kupico je vrgel delavec A. Gobošnik, ki je znan prtepač. Izročili so ga sodišču v Kranjski Gori.

— (Narodna čitalnica v Ptui) pričeli v sredo 9. februarja t. l. v razstavljenih prostorih „Narodnega doma“ plesni venček, pri katerem bodvirala godba ces. in kr. pešpolka kralj Belgijski št. 27. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 gld., za obitelj 3 gld. — Ker je vsled obilnih priprav mogoče, da se je pri razpostavljanji vabil, koje veljajo ob jednem kot legitimacije za vstop, vrinila pomota in se temu ali onemu ni poslalo vabil, prosi odbor uljudno iste, koji se na meravajo udeležiti, da kakor najhitreje naznanijo naslov društvenemu predsedništvu.

— (Iz deželnega zebra koroškega.) Slovenski poslanec Muri je stavljal v 10. seji samostalni predlog glede preložitve državne ceste čez Jezersko, ki bi Spodnje Koroško prav zvezala z Gorenjskim. Po njega utemeljiti se je predlog odrazil v 11. seji jednoglasno stavbinskemu odseku.

— (Iz Celovca) se nam piše z dne 27. t. m.: Današnje „Freia Stimmen“ poročajo in Bela Pečna Gorenjskem, da priredi ondotno gasilno društvo dne 29. t. m. veselico s plesom. Odbor tega društva je pa dne 15. t. m. sklenil, da odslej ne bude več najemal češke godbe. Vidi se, da se je neukrotljivi nemški Michelj priklatal celo na Kranjsko, kjer mu pa morajo še o pravem času ukloniti tilnik.

— (Imenovanje.) Trgovinsko ministerstvo je imenovalo dr. Iv. Slejka koncipistom pri tržaškem poštnem in brzojavnem ravnateljstvu.

— (Istrski deželni zbor) je sprejal z 21 glasovi proti 9 glasovom resolucijo italijanskega posl. Bubbe, s katero se zahteva, naj vlada deželni zbor zopet prestavi iz Pulja na staro mesto ter se očita vladi protiustavnost in nezakonitost. Vladni zastopnik je zavračal ta očitanja in odbijal trditev, da je dala vlada s preložitvijo dež. zebra kako koncesijo Slovanom. Galerija se je moralna širikrat izprazniti, ker so se poslušalci nečuvno vedli mej govoriti slovanskih poslancev.

* (Dvojčka in dvojčici) je porodila najedenkrat 40letna kmetica Ivanka Franović iz Lukešev v hrvatskem Primorju. Troje novorojencev je kmalu umrlo, mati je pa ostala zdrava. Bila je že dvakrat vdova; a ni dolgo temu, kar se je omotila v tretjič s 26letnim mladeničem. Izvrstna ženska!

* (Zveri v človeški podobi.) V noči od 9. na 10. t. m. so napadli razbojniki železniškega stražnika blizu Novega Sada na južnem Oggerskem. Stražnik je ustrelil jednega napadalcev, a razbojniki so ga zmagali, zvezali njega in ženo ter nesrečnikoma začeli z živih teles kožo dreti. Kar zazvoni, v znak, da se vlak bliža. Toda to zlodejcev ni ostrašilo; poslali so jednega svojih s svetilnico, naj da znamenje vlaku, kakor bi bil čuvaj na svojem mestu. V svojo pogubo pa je pokazal razbojnik vlaku rudečo luč, vlak se je ustavil, in slučajno na vlaku se nahajajoči orožniki so osvobodili žrtvi in polovili človeške zveri.

* (Hitro se je odločil.) Neki John Doerr iz Hobokena v Ameriki se je slučajno sešel s 30letno lepo vdovo, Graee Wahrens. Na mah se je zaljubil v njo ter v teku pol ure pozval sodnika, kateri je zaljubljenca — poročil. Kdo ve, se li ta moderni zakon ne bo tudi tako telegraščno naglo razločil, kakor se je sklenil!

Telefonična in brzojavna poročila.

Krško 28. januvarja. Velika dobrotnica krškega mesta podarila je krškemu županstvu 30.000 gld. s pogojem, da postavi o priliki

petdesetletnice vladanja Njegovega Veličanstva v Krškem javno bolnico. — Dr. Tomaz Romih, župan.

Dunaj 28. januvarja. Ebenhoch je lahko ponosen. Zdaj so za njim pricapljali tudi krščanski socialisti, na čelu jih famozni Scheicher in še famoznejši Gessman. V današnji seji dež zebra so sklenili, da je nujno razpravljati o predlogu, naj se razveljavijo jezikovne naredbe Nasvetovana resolucija izreka obžalovanje, da so se naredbe izdale, pravi, da se mora jezikovno vprašanje rešiti v drž. zboru in pozdravlja, da so se vsi Nemci združili na obrambo nemščine. Zajedno izreka, da je nižje avstrijska izključno nemška dežela. Scheicher je reklo, utemeljuje svoj predlog, da se morajo jezikovne naredbe popolnoma preklicati, sicer se utegne z Nemci v Cislitvanski zgoditi tako, kjer se je že njimi zgodilo na Ogerskem. Hofer je reklo, da se je nemški Michelj vzbudil, in da je pripravljen na najskrajnejši boj, nacionalec Richter pa je z navdušenjem slavil nemške klerikalce, ker so vstopili v nemški tabor. Pri meritorni razpravi je reneget Philippovich zahteval, naj se uvede nemški državni jezik in naj se zagotovi Nemcem, da bodo primi inter pares. Weisskirchner je zagovarjal izključno nemški značaj dunajskega mesta in zahteval, naj vlada na podlagi § 14 regulira uradniške plače. Potem je začel govoriti knez Auersperg.

Dunaj 28. januvarja. Po Auerspergu je govorilo še več drugih poslancev Schwartz je predlagal, naj se določi nemščina kot državni jezik, Lueger, naj se izreče, da je preklic jezikovnih naredb jedini pot, doseči urejene parlamentarne razmere. Deželni zbor je vzprejel vse predloge.

Dunaj 28. januvarja. V „Linzer Tagespost“ se je zopet začel boj mej nemškim nacionalci in liberalci. Ebenhoch se baje baha, da je imel liberalce in nacionalce za norca in jih pošteno opeharil. „Vaterland“ pravi, zagovarjajoč Ebenhocha, da ni zahteval drugega, kakor tako revizijo jezikovnih naredb, v kakršno so privolili Čehi za časa grofa Badenija, odstavek o ohranitvi sedanjih državnopračnih uredb pa da ima namen povedati, da se z razdelitvijo Čehske v troje jezikovnih pokrajin ne sme tangirati celokupnost Čehske.

Dunaj 28. januvarja. Danes zvečer nameravajo nemški tehnički prirediti demonstracijo, da na ta način proglose svojo solidarnost s praskimi burši.

Praga 28. januvarja. V današnji seji deželnega zebra je starosta nemških poslancev Nitzsche predlagal, naj se nastavijo tolmači, kateri bodo prevajali češke in nemške govor poslancev. Predlog je obudil viharno veselost. Lippert je predlagal ustanovitev kurij, katere naj imajo veto-pravico. Čelakovsky je interpeliral vlado, naj ne predloži v dolenje avstrijskem deželnom zboru sprejeti zakon Kolisko v sankcijo. Zatka je interpeliral radi sleparstev, s katerimi so zmagali Nemci v Budjejovicah, Herbst pa radi izgredov povodom teh volitev.

Praga 28. januvarja. Koncem današnje seje voli dž. zbor člene odseka, kateri se bodo posvetovali o predlogih grofa Buquoja in dr. Schlesingerja. Nacionalec Schucker bo izjavil, da Nemci v ta odsek ne vstopijo.

Praga 28. januvarja. Češko časopisje razpravljajo obširno o Ebenhochovem nastopu v gorenjeavstrijskem dež. zboru. „Politik“ pravi, da večine desničarjev več ni, a druge večne tudi ne, sploh pa je dvomljivo, če se da druga večina sestaviti. Čehom ni treba biti malodušni. Izstop nemških klerikalcev bo drugi desničarjem samo nagib, da se še tesneje oklenejo drugi druzega, potem bo nemogoče, sestaviti kako večino proti njim. „Národní Listy“ pravijo, da Ebenhochove besede ne morejo ostati brez posledic. Kar se je zgodilo v Lincu, se je zgodilo s sodelovanjem Gautscha. Vlada ni mogla razdržiti nemškega kartela, zmagala je takтика nacionalcev, in to mora uplivati tudi na takto Slovanov. Tem se boja ni treba batiti.

